

Міністерство освіти і науки України
ВСП Інститут інноваційної освіти
«Київського національного університету будівництва і архітектури»

Затверджено

Вченою радою ВСП ІНО КНУБА
протокол від 2019 р. № 8

Голова вченої ради

О.А.Никитюк.

СИЛАБУС

Менеджмент

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань	281. Публічне управління та адміністрування
спеціальність	281. Публічне управління та адміністрування
спеціалізація	281. Публічне управління та адміністрування
освітня програма	Публічне управління та адміністрування
мова навчання	українська

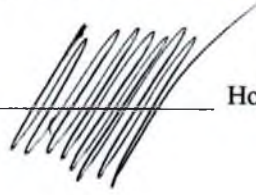
2019

Силабус навчальної дисципліни «Менеджмент» розроблено на підставі програми навчальної дисципліни «Менеджмент», затвердженої на засіданні Навчально-методичної комісії (протокол від 02.09 2019 р. № 4) та Вченої ради (протокол від 02.09 2019 р. № 8).

Розробник: Белова А.І. д.е.н., професор, професор кафедри економіки та менеджменту
(прізвище, ініціали — вчений ступінь, учене звання, посада)

Затверджено на засіданні навчально-методичної комісії (протокол від « 02.09 » 2019 р. № 4).

Голова навчально методичної комісії _____ Новикова І.В.

1. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Посада	Педагогічна категорія	Наук. ступінь, вчене звання	Наукові інтереси	Контактна інформація
Бєлова Алла Іванівна	Професор кафедри		д.е.н., професор		(063) 805-67-88, allal64@ukr.net, графік консультацій

2. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,5 бала). Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Перескладання модулів відбувається із дозволу кафедри та навчального відділу за наявності поважних причин. Системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародна мобільність, карантинні обмеження) навчання може відбуватись в он-лайн формі. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни. Назва, код модуля та/або навчальної дисципліни кількість кредитів, що відводяться на її вивчення

Програмні результати навчання:

застосовувати основні поняття, закони і закономірності економіки праці і соціально-трудова відносин;

визначати та аналізувати показники економіки праці, соціально-економічного розвитку галузей економіки України, показники сучасного стану та напрямки розвитку економіки України..

Дисципліна вивчається після навчальних дисциплін: «Основи економічної теорії», «Маркетинг», «Мікроекономіка», «Макроекономіка»

Навчальна дисципліна «Менеджмент», код 1.20, трудомісткість - 8 кредитів.

4. Характеристика навчальної дисципліни.

Курс „Менеджмент” викладається для студентів спеціальності 281 „Публічне управління та адміністрування” освітньо-кваліфікаційного рівня „Бакалавр”. Обсяг аудиторних годин складає 96 години, з них 48 годин лекційних та 48 годин практичних занять. Для покращення засвоєння студентами матеріалів дисципліни навчальним планом передбачено 144 години самостійної роботи. Самостійна робота проводиться паралельно з вивченням тем на аудиторних заняттях.

Мета вивчення дисципліни „Менеджмент” полягає в формуванні теоретичних основ і систематизації знань, навичок і вмінь, необхідних для постановки і вирішення управлінських

завдань в галузі управління промисловим виробництвом, зокрема в будівництві.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є теоретична підготовка студентів щодо:

– вивчення та використання ними наукових і технічних знань щодо управління організацією та взаємодію її з оточуючим середовищем;

– розвитку у студентів логічного і системного мислення, конструктивного уявлення та інтуїції при застосуванні теоретичних положень в практичній діяльності;

– досягнення можливості користуватись загальнотеоретичною базою і методологією менеджменту для прийняття рішень.

Програмні результати навчання за дисципліною «Менеджмент»

Результати навчання за дисципліною	Методи навчання	Методи оцінювання
<p>Студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні підходи і школи в науці про управління, основні етапи формування менеджменту як науки і суспільної практики; – основні складові процесу управління – функції управління; – основні елементи системного, операційного, процесуального підходу в теорії менеджменту; – елементи внутрішнього середовища організації, розподіл праці в організації, рівні управління, структури управління організаціями; – традиційні та перспективні структури управління організаціями (на прикладі підприємств і організацій у будівельній галузі); – загальний алгоритм прийняття рішень в управлінні, класифікація методів і моделей прийняття рішень, специфіка їх використання; – складові комунікаційного процесу, умови забезпечення ефективного ділового спілкування в організації; – фактори зовнішнього оточуючого середовища організації, методи аналізу їх впливу; – універсальна в теорії менеджменту схема процесу планування діяльності в т.ч. стратегічного планування; – мотивація як функції управління, шляхи забезпечення сприятливого мотиваційного клімату в організації; – влада в організації, стилі керівництва (лідерства); – поняття бізнес-проект, основні учасники його підготовки і втілення. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – обґрунтовано класифікувати та структурувати (розподіляти) управлінські проблеми за функціями, етапами, суб'єктами, часом, методами і алгоритмами їх вирішення; – ставити і вирішувати управлінські завдання, пов'язані з основною діяльністю організації; – розподіляти обсяг управлінських завдань між підлеглими, здійснювати контроль виконання рішень; – створювати сприятливий мотиваційний клімат в організації та сприяти ефективним комунікаціям; – обґрунтовувати прийняті рішення, здійснювати пошук, оцінку та вибір альтернатив (варіантів) рішень; – розробляти управлінську технологію та бізнес-план створення організацій у виробничій сфері; – формувати варіанти структур управління організаціями та обирати них найраціональніший. 	<ul style="list-style-type: none"> – Проблемні й оглядові лекції, активні семінари, лабораторні заняття, тренінги, заняття із застосуванням комп'ютерної та телекомунікаційної техніки; Продуктивні методи: проблемний виклад, частково- пошукові та дослідницькі, презентації, кейс- стаді, електронні заняття, дистанційні консультації. 	<ul style="list-style-type: none"> – Тестування – (письмове), – опитування – (усне, – письмове), – реферати, – доповіді, – розв'язання – контрольних – завдань

5. Зміст навчальної дисципліни.
5.1. Розподіл годин/тем за видами занять

№ з/п	Назва теми навчальної дисципліни	Форми організації навчання				Усього
		Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
1	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	2	2	-	7	11
2	Історія розвитку менеджменту	2	2	-	11	15
3	Закони, закономірності та принципи менеджменту	4	4	-	13	21
4	Функції та методи менеджменту	4	4	-	11	19
5	Процеси управління	4	4	-	12	20
6	Планування як загальна функція менеджменту	4	4	-	11	19
7	Організування як загальна функція менеджменту	4	4	-	9	17
8	Мотивування як загальна функція менеджменту	4	4	-	13	21
9	Контролювання як загальна функція менеджменту	4	4	-	13	21
10	Регулювання як загальна функція менеджменту	4	4	-	11	19
11	Інформація і комунікації в менеджменті	4	4	-	10	18
12	Керівництво та лідерство	4	4	-	11	19
13	Ефективність менеджменту	4	4	-	12	20
	Разом годин:	48	48	-	144	240

5.1. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	год.	Форма роботи	Зміст завдання	Кількість балів
1.	Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	4	реферат	Теми рефератів 1-12 (за вибором)	2
		1	доповідь	Теми доповідей 1-6 (за вибором)	1
		1	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-2	1
		1	практичні завдання	Практичні завдання 1-2	2
2	Тема 2. Історія розвитку менеджменту	4	реферат	Теми рефератів 1-12 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-14 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-2	1
		2	практичні завдання	Практичні завдання 1-2	2

3	Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту	5	реферат	Теми рефератів 4-8 (за вибором)	2
		4	доповідь	Теми доповідей 4-10 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-3	1
		2	практичні завдання	Практичні завдання 1-3	2
4	Тема 4. Функції та методи менеджменту	4	реферат	Теми рефератів 1-12 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-8 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-3	1
		2	практичні завдання	Практичні завдання 1-3	2
5	Тема 5. Процеси управління	4	реферат	Теми рефератів 5-12 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-4 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-4	1
		3	практичні завдання	Практичні завдання 1-4	2
6	Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту	4	реферат	Теми рефератів 4-12 (за вибором)	2
		4	доповідь	Теми доповідей 1-18 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-2	1
		1	практичні завдання	Практичні завдання 1-2	2
7	Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту	4	реферат	Теми рефератів 3-12 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-8 (за вибором)	1
		1	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-3	1
		1	практичні завдання	Практичні завдання 1-3	2
8	Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту	5	реферат	Теми рефератів 1-12 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-8 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-2	1
		3	практичні завдання	Практичні завдання 1-2	2
9	Тема 9. Контролювання як	5	реферат	Теми рефератів 5-16 (за вибором)	2

	загальна функція менеджменту	3	доповідь	Теми доповідей 1-8 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-2	1
		3	практичні завдання	Практичні завдання 1-2	2
10	Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту	4	реферат	Теми рефератів 6-19 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-8 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-2	1
		2	практичні завдання	Практичні завдання 1-2	2
11	Тема 11. Інформація і комунікації в менеджменті	4	реферат	Теми рефератів 15-26 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-8 (за вибором)	1
		1	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-3	1
		2	практичні завдання	Практичні завдання 1-3	2
12	Тема 12. Керівництво та лідерство	4	реферат	Теми рефератів 21-30 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-8 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-4	1
		2	практичні завдання	Практичні завдання 1-4	2
13	Тема 13. Ефективність менеджменту	5	реферат	Теми рефератів 21-30 (за вибором)	2
		3	доповідь	Теми доповідей 1-8 (за вибором)	1
		2	підготовка контрольних питань	Контрольні питання 1-5	1
		2	практичні завдання	Практичні завдання 1-5	2

5.3. Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми лекції	год.	Форма проведення	Завдання для студентів до лекції
1	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	2	оглядова	Тема 1 та завдання до неї опорного конспекту лекцій
2	Історія розвитку менеджменту	2	проблемна	Тема 2 та завдання до неї опорного конспекту лекцій
3	Закони, закономірності та принципи менеджменту	4	лекція-візуалізація	Тема 3 та завдання до неї опорного конспекту лекцій

4	Функції та методи менеджменту	4	<i>проблемна</i>	Тема 4 та завдання до неї опорного
5	Процеси управління	4	<i>лекція-візуалізація</i>	Тема 5 та завдання до неї опорного конспекту лекцій
6	Планування як загальна функція менеджменту	4	<i>проблемна</i>	Тема 6 та завдання до неї опорного конспекту лекцій
7	Організування як загальна функція	4	<i>лекція-візуалізація</i>	Тема 7 та завдання до неї опорного
8	Мотивування як загальна функція	4	<i>проблемна</i>	Тема 8 та завдання до неї опорного
9	Контролювання як загальна функція	4	<i>лекція-візуалізація</i>	Тема 9 та завдання до неї опорного
10	Регулювання як загальна функція менеджменту	4	<i>проблемна</i>	Тема 10 та завдання до неї опорного конспекту лекцій
11	Інформація і комунікації в менеджменті	4	<i>лекція-візуалізація</i>	Тема 11 та завдання до неї опорного конспекту лекцій
12	Керівництво та лідерство	4	<i>проблемна</i>	Тема 12 та завдання до неї опорного конспекту лекцій
13	Ефективність менеджменту	4	<i>лекція-візуалізація</i>	Тема 13 та завдання до неї опорного конспекту лекцій

5.4. Тематичний план практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми практичного (семінарського) заняття	год.	Форма проведення	Завдання для студентів до практичного (семінарського) заняття
1	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	2	<i>семінар</i>	1. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. 2. Методи досліджень.
2	Історія розвитку менеджменту	2	<i>семінар</i>	1. Передумови виникнення науки управління. Класичні та неокласичні теорії менеджменту. 2. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.
3	Закони, закономірності та принципи менеджменту	4	<i>групова фронтальна</i>	1. Закони і закономірності менеджменту. 2. Роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. 3. Класифікація принципів менеджменту.
4	Функції та методи менеджменту	4	<i>індивідуальна</i>	1. Функції менеджменту. Класифікації і характеристика функцій менеджменту. 2. Динамічний взаємозв'язок конкретних і загальних функцій. 3. Методи менеджменту.
5	Процеси управління	4	<i>семінар</i>	1. Мета управлінського процесу. Управлінський цикл. Управлінські процедури. 2. Управлінське рішення. Класифікація управлінських рішень. 3. Моделі прийняття управлінських рішень. 4. Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

6	Планування як загальна функція менеджменту	4	семінар	1. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. 2. Класифікація цілей організації. процес встановлення цілей.
7	Організування як загальна функція менеджменту	4	групова фронтальна	1. Сутність функції організування та її місце в системі управління. 2. Повноваження. Процес делегування повноважень. Типи повноважень. 3. Взаємодія структур організації.
8	Мотивування як загальна функція менеджменту	4	семінар	1. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. 2. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.
9	Контролювання як загальна функція менеджменту	4	семінар	1. Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. 2. Етапи процесу контролювання та види управлінського контролювання.
10	Регулювання як загальна функція менеджменту	4	семінар	1. Регулювання та його місце в системі управління. 2. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.
11	Інформація і комунікації в менеджменті	4	групова фронтальна	1. Інформація, її роль у менеджменті. Вимоги, що висуваються до інформації. 2. Поняття і характеристика комунікацій. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки. 3. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні переваги.
12	Керівництво та лідерство	4	індивідуальна	1. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори керівництва. 2. Влада. Форми впливу та влади. 3. Теорії лідерства. 4. Модель сучасного менеджера.
13	Ефективність менеджменту	4	групова фронтальна	1. Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. 2. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. 3. Система показників ефективності менеджменту. 4. Напрями підвищення ефективності управління організацією. 5. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

6. Контроль і оцінка результатів навчання

6.1. Види контролю

Оцінювання якості знань студентів здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання студентом тощо.

6.2. Розподіл рейтингових балів за видами контролю

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю: усна відповідь; доповнення, запитання до того, хто відповідає, рецензії на виступ; участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття; розв'язання задач, розрахунки показників, побудова графіків та діаграм на основі статистичних даних; письмові завдання (тестові, контрольні роботи); самостійне опрацювання тем; систематичність роботи на

семінарських та практичних заняттях, активність під час обговорення питань; підготовка тез доповіді на студентську науково - практичну конференцію або виконання індивідуального науково-дослідного (практичного) завдання.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу, культура мови; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна оцінка знань студента під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач, розрахунків показників, побудова графіків та діаграм на основі статистичних даних), виконанні завдань для самостійної роботи, підготовці індивідуальних робіт - 4 бали.

До модульних контрольних робіт (МКР) допускаються всі студенти незалежно від результатів поточного контролю.

Дві МКР передбачено за результатами вивчення тем. Для проведення модульного контролю розроблено модульні контрольні завдання. Варіанти завдань для модульного контролю є рівнозначні за трудомісткістю. За виконання завдань модульного контролю студент отримує контрольну модульну оцінку, максимальна кількість балів якої складає 4.

Студент, який не з'явився на модульний контроль (незалежно від причини), має право один раз повторно пройти модульний контроль у визначені викладачем терміни під час поточних консультацій.

Проведення підсумкового контролю успішності навчання здійснюється у формі екзамену, за який студент може отримати максимально 25 балів та після захисту курсової роботи .

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю (максимум 75 балів) та результатів екзамену (максимум 25 балів).

У випадку отримання менше 60 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перекладання для ліквідації академічної заборгованості.

поточний													модульний		підсумковий
модуль 1						модуль 2							МКР 1	МКР 2	
40						40							10	10	25
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12			
5	7	6	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5		

T1, T2, T3... T13 - теми змістових розділів курсу

МКР - модульна контрольна робота

6.3. Графік виконання завдань

Графік виконання завдань визначається відповідно до розкладу проведення лекційних і практичних занять з навчальної дисципліни «*Менеджмент*».

6.4. Шкала оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. Поточний контроль навчальної діяльності студентів здійснюється під час практичних завдань. Він включає: експрес-опитування, врахування активності студентів під час практичного заняття. Також до цього виду оцінювання відносяться: задавання проблемних питань під час практичного заняття, прийняття участі в обговоренні питань та розв'язуванні задач.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою
A(відмінно)	90-100	Відмінно (зараховано)
B(дуже добре)	82-89	Добре (зараховано)
C (добре)	75-81	
D(задовільно)	67-74	Задовільно (зараховано)
E(достатньо)	60-66	

FX(незадовільно) з можливістю повторного складання	35-59	Незадовільно (незараховано)
F(незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1-34	

Студенти, які набрали за результатами вивчення курсу необхідну кількість балів (≥ 60), отримують оцінку відповідно до набраного рейтингу;

Студенти, які набрали протягом семестру рейтинг з кредитного модуля менше 60 балів, зобов'язані складати екзамен. Максимальна кількість балів за екзамен складає 25 (тобто 25 відсотків від загальної кількості балів).

6.5. Форми контролю

У процесі контролю рівня сформованості компетентностей студентів використовуються такі його форми: індивідуальний, груповий, фронтальний, комбінований; самоконтроль; взаємоконтроль.

6.6. Критерії оцінювання знань студентів

Рівні компетентності	Критерії оцінювання	За 100- бальною шкалою
Низький (недостатній)	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, викладає його фрагментарно.	1-49
Середній (репродуктивний)	Студент дає неповну відповідь на запитання, володіє матеріалом на репродуктивному рівні, здатний відтворити значну його частину, робить спроби аргументувати відповідь прикладами, може відтворити значну частину теоретичного матеріалу.	50-69
Достатній (конструктивний)	Студент дає досить повну відповідь на поставлені запитання з незначними неточностями. Певною мірою володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його при виконанні практичних завдань. Розв'язує практичні завдання в стандартних педагогічних ситуаціях, може наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок.	70-89
Достатній (творчий)	Студент дає вичерпну відповідь на запитання, виявляє ґрунтовні теоретичні знання та уміння застосовувати їх у різноманітних педагогічних ситуаціях. Може наводити переконливі оригінальні приклади з практики для доведення власної позиції.	90-100

Критерії оцінювання знань студентів на екзамені у з навчальної дисципліни «Менеджмент»

Критерії оцінювання	За 100- бальною шкалою
Частково та поверхово розкриті лише окремі положення питання і допущені при цьому певні суттєві помилки, котрі значно впливають на загальне розуміння питання; поверхово, з помилками визначені ті чи інші поняття або сформульовані висновки з теоретичного положення, але з суттєвими помилками.	0-5
Правильно визначено сутність питання. При цьому недостатньо або поверхово розкрито більшість його окремих положень, існують окремі помилки, які частково впливають на загальне розуміння проблеми; частково і поверхово визначено те чи інше поняття або сформульовано висновок з теоретичного положення, але з неточностями та помилками.	5-15

правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання; правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення; правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.	15-25
Правильно визначено сутність питання, але розкрито його не повністю, з незначними помилками; правильно, але лише частково визначено те чи інше поняття або частково проаналізовано і зроблено висновок з теоретичного положення.	25-30
В цілому розкрито теоретичне питання, однак не повно і з деякими неточностями. При цьому не використано на достатньому рівні обов'язкову літературу; повністю розкрито сутність поняття, подано його чітке визначення або проаналізовано і зроблено висновок з конкретного теоретичного положення.	30-35
Повно та ґрунтовно розкрито теоретичні питання, при цьому використана не лише обов'язкова, а й додаткова література; повністю розкрито сутність понять, подано його чітке визначення або проаналізовано і зроблено висновок з конкретного теоретичного положення.	35-40

7. Тематика доповідей з дисципліни «Менеджмент»

1. Розробка інвестиційної програми підприємства в процесі його реструктуризації.
2. Оцінка економічної ефективності інвестиційних проектів розвитку підприємства.
3. Організаційний механізм інвестування реконструкції (модернізації) підприємства.
4. Розвиток логістичних систем в сфері матеріально-технічного забезпечення підприємств.
5. Впровадження ресурсозберігаючих технологій в процесі виробництва продукції.
6. Організація роботи по плануванню виробничої діяльності підприємства і напрямки її удосконалення.
7. Оцінка ресурсного потенціалу і удосконалення форм організації виробництва.
8. Організація інфраструктури діяльності підприємства і перспективи її розвитку.
9. Система управлінського контролю та шляхи її удосконалення на підприємстві.
10. Удосконалення фінансового менеджменту на підприємстві.
11. Удосконалення оперативного менеджменту на підприємстві.
12. Шляхи удосконалення організаційної структури підприємства.
13. Контролінг у системі управління підприємством.
14. Система управлінського контролю на підприємстві та шляхи її удосконалення.
15. Управління підприємницькими ризиками.
16. Оперативний менеджмент на підприємстві та шляхи його вдосконалення.
17. Удосконалення виробничої структури підприємства та її ефективність.
18. Удосконалення ресурсного забезпечення підприємства.
19. Удосконалення виробничого менеджменту на підприємстві.
20. Удосконалення методів прийняття управлінських рішень на підприємстві.
21. Удосконалення управління конкурентоспроможністю підприємства.
22. Розробка стратегії розвитку підприємства.
23. Управління впровадженням нових технологій на підприємстві.
24. Розробка системи управління інноваційним розвитком підприємства.
25. Управління інноваційними програмами підприємства.
26. Удосконалення управління інноваційною діяльністю підприємства.
27. Розробка стратегії інноваційного розвитку підприємства.
28. Розробка проектних заходів щодо реорганізації підприємства.
29. Розробка підвищення продуктивності праці на підприємстві.
30. Удосконалення управління трудовими ресурсами на підприємстві.
31. Розробка заходів підвищення ефективності використання персоналу організації.
32. Удосконалення форм і методів стимулювання персоналу підприємства.
33. Удосконалення управління кадровим забезпеченням підприємства.

34. Розробка та впровадження заходів підвищення мотивації персоналу підприємства.
35. Забезпечення конкурентоспроможності будівельних організацій при реалізації проекту будівництва житла у м. (назва міста).
36. Удосконалення системи управління виробничими ресурсами на прикладі підприємства будівельної галузі.
37. Управління інноваціями та розробка бізнес-плану інноваційного проекту на підприємстві.
38. Управління інвестиційною діяльністю підприємства.
39. Удосконалення механізму управління рентабельністю виробництва на прикладі підприємства будівельної галузі (в організації).
40. Мотиваційний механізм прискорення інноваційної діяльності підприємства.
41. Стратегічне управління підприємницькою діяльністю на прикладі підприємства будівельної галузі.
42. Оперативне управління підприємством в умовах адаптації до ринку.
43. Менеджмент персоналу на прикладі підприємства будівельної галузі.
44. Організація роботи з персоналом на прикладі підприємства будівельної галузі.
45. Удосконалення стратегічного управління на прикладі підприємства будівельної галузі.
46. Діагностика системи менеджменту на будівельному підприємстві.
47. Удосконалення організаційної системи управління виробництвом на прикладі підприємства будівельної галузі.
48. Управління інноваційно-інвестиційними проектами на прикладі підприємства будівельної галузі.
49. Аспекти взаємодії фінансових установ з будівельними організаціями в процесі реалізації інвестиційних проектів.
50. Аналіз ділової активності спеціалізованої будівельної організації в процесі реалізації інвестиційних проектів в житловому будівництві.
51. Аналіз обсягу та структури активів будівельної організації – учасника спорудження об'єкту за адресою ...
52. Аналіз ефективності використання майна спеціалізованої будівельної організації.
53. Дослідження механізмів підвищення ефективності управління будівельним підприємством на прикладі (назва підприємства).
54. Розробка програми інвестування в умовах реалізації антикризового управління будівельним підприємством.
55. Стратегія планування і управління підприємством (по виробництву будівельних матеріалів, будівництві, реконструкції) з урахуванням сучасного стану та прогнозу розвитку підприємства.
56. Діагностика стану підприємства (по виробництву будівельних матеріалів, при будівництві, реконструкції) та розробка заходів щодо покращення його фінансового стану.
57. Оцінка рівня менеджменту будівельної компанії – реалізатора інвестиційних житлових будівельних проектів.
58. Моделювання управлінських рішень організації.
59. Формування корпоративної культури підприємства.
60. Мотивація і оцінка персоналу підприємства.
61. Формування конкурентних переваг діяльності підприємства.
62. Застосування стратегії фінансового інжинірингу при здійсненні діяльності підприємства.
63. Фінансовий менеджмент в системі управління діяльністю організацій.
64. Формування стратегії управління вартістю підприємства.
65. Методи оптимізації управління матеріально-виробничими запасами при здійсненні діяльності підприємства.
66. Формування конкурентоспроможної стратегії підприємств на ринку.
67. Підвищення інвестиційної привабливості підприємства.
68. Планування маркетингової стратегії підприємства.
69. Аналіз концепцій управління персоналом та особливості їх застосування на

підприємстві.

70. Типи організаційних структур управління підприємством та їх відповідальність організаційно-правовим формам підприємництва.

71. Формування системи управління персоналом на підприємстві.

72. Управлінське консультування: теорія і практика здійснення на підприємстві.

73. Сучасні підходи до проектування організаційних структур управління системами різноманітних форм власності.

74. Основні напрями розвитку сучасних принципів та методів менеджменту в умовах конкурентного середовища.

75. Сучасні технології управління ризиками в діяльності організацій.

76. Ефективність управління цілями та сучасні підходи до її оцінки.

77. Оцінка ефективності інновацій на ринку товарів та послуг.

78. Методи оцінки розвитку інновацій на ринку товарів та послуг.

79. Практичне застосування управлінських моделей на різних етапах розвитку підприємства.

80. Управлінське консультування в умовах становлення ринкових відносин.

7.1. Тематика рефератів із дисципліни «Менеджмент»

1. Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.
2. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.
3. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід.
4. Закони і закономірності менеджменту.
5. Класифікація та взаємозв'язок принципів менеджменту.
6. Поняття та характеристика функцій менеджменту.
7. Сутність та класифікація методів менеджменту.
8. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їх взаємозв'язок.
9. Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.
10. Мотивування як загальна функція менеджменту.
11. Поняття процесу контролю та його місце в системі управління.
12. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва.
13. Операційний менеджмент як система.
14. Показники результативності функціонування операційних систем.
15. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту.
16. Загальний менеджмент якості (TQM).
17. Операційна стратегія підприємства.
18. Проектний підхід до управління операційною системою.
19. Операційна діяльність підприємства.
20. Управління матеріально-технічним забезпеченням операційної системи.
21. Організація операційних процесів.
22. Продуктивність операційної діяльності як основна мета операційного менеджменту.
23. Управління процесом проектування операційної системи.
24. Сутність та етапи розробки операційної стратегії організації.
25. Опишіть систему контролю якості продукції на підприємстві та розробіть план заходів щодо її удосконалення.

8. Перелік питань до екзамену з дисципліни «Менеджмент»

1. Визначення та характеристика менеджменту організацій.
2. Зв'язок менеджменту організації з іншими видами менеджменту.
3. Закономірності та принципи менеджменту організацій.

4. Суб'єкти та об'єкти менеджменту організацій.
5. Перспективи розвитку менеджменту організацій в Україні.
6. Моделі організації як об'єкту управління.
7. Організація як система.
8. Види організацій.
9. Характеристика внутрішнього середовища організації.
10. Поняття та класифікація ресурсів організації.
11. Визначення та склад зовнішнього середовища організації.
12. Формальні та неформальні групи в організації.
13. Роль менеджера у формуванні формальних і неформальних груп.
14. Поняття та основні стадії життєвого циклу організації.
15. Особливості управління на різних стадіях життєвого циклу організації.
16. Зміст та структура статуту.
17. Зміст, необхідність та структура установчого договору.
18. Статутний фонд та порядок його формування.
19. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності в Україні.
20. Види обмежень у здійсненні підприємницької діяльності.
21. Порядок ліцензування видів господарської діяльності.
22. Види організацій за формами власності. Особливості побудови системи управління ними.
23. Види організацій за організаційно-правовими формами. Особливості побудови системи управління ними.
24. Характеристика основних видів об'єднань підприємств.
25. Особливості управління господарськими товариствами.
26. Поняття та складові процесу організації системи управління підприємством.
27. Закономірності та принципи організації системи управління підприємством.
28. Поняття та складові процесу управління організацією.
29. Поняття та класифікація методів управління.
30. Технологія прийняття управлінських рішень.
31. Методи та моделі прийняття управлінських рішень.
32. Планування як основна функція менеджменту. Види планів.
33. Поняття та параметри організаційної структури управління.
34. Основні типи організаційних структур управління.
35. Методи проектування організаційних структур управління.
36. Поняття, роль та місце мотивації в системі управління.
37. Характеристика основних теорій мотивації.
38. Поняття, види та завдання контролю в системі управління.
39. Поняття та класифікація криз в діяльності організації.
40. Джерела виникнення криз, їх типологія.
41. Зміст та завдання антикризового менеджменту.
42. Зміст та порядок банкрутства підприємства.
43. Поняття, завдання та основні етапи санації підприємства.
44. Реструктуризація та реорганізація підприємства.
45. Сутність та завдання матеріально-технічного забезпечення діяльності організації.
46. Організація ремонтного та транспортного обслуговування.
47. Організація енергозабезпечення та складського господарства.
48. Поняття виробничого процесу та його складові.
49. Форми та типи організації виробничих процесів.
50. Зміст та завдання управління виробництвом.
51. Поняття, принципи та функції маркетингу. Роль маркетингу в діяльності організації.
52. Організація маркетингу на підприємстві.
53. Поняття та завдання кадрового менеджменту.
54. Зміст кадрової політики та основні етапи кадрового менеджменту.
55. Управління діловою кар'єрою персоналу.
56. Поняття та види конфліктів.

57. Шляхи вирішення конфліктів.
58. Позитивні та негативні наслідки конфліктів.
59. Зміст та завдання фінансового менеджменту в організації.
60. Управління основними фондами та оборотними коштами.
61. Управління поточними витратами та запасами.
62. Поняття та роль контролінгу на підприємстві.
63. Поняття, види та причини виникнення ризиків в діяльності організації.
64. Методи оцінки ризиків.
65. Управління ризиками в організації.
66. Поняття і роль конкуренції в ринковій економіці.
67. Поняття та фактори конкурентноздатності продукції організації.
68. Методики оцінки конкурентноздатності продукції.
69. Поняття та методи оцінки конкурентноздатності організації.
70. Поняття та види конкурентних переваг.
71. Модель п'яти конкурентних сил М.Портера.
72. Порядок оцінки конкуренції на ринку.
73. Поняття та види конкурентних стратегій організації.
74. Порядок розробки конкурентних стратегій.
75. Поняття ефективності функціонування соціально-економічної системи.
76. Економічна та соціальна ефективність: сутність та взаємозв'язок.
77. Поняття ефективності управління.
78. Підходи до оцінки ефективності управління.
79. Показники та критерії ефективності управління.
80. Система управління ефективністю менеджменту організацій.

9. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003.- № 18, №19-20, № 21-23.
2. Про підприємства: Закон України // Відомості Верховної Ради України. -1991. -№24. – с.272.
3. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М. Менеджмент в організації: Навч. посіб. для студ. екон. спец. вузів.- К.: „Кондор”, 2004. – 598с.
4. Баєва О.В., Ковальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. Основи менеджменту: практикум: Навч. посіб. – К.: - ЦУЛ, 2007. – 524ст.
5. Сучасні концепції менеджменту: Навч.посібник/ За ред. Л.І.Федулової. – К.: ЦУЛ, 2007. – 536ст
6. Менеджмент організацій: Підручник / За заг. ред. Л.І. Федулової. –К.: Либідь, 2003. - 448с.
7. Немцов В.Д., Довгань Л.Є., Сініок Г.Ф. Менеджмент організацій: Навч. посібник. – К.: ТОВ „УВПК „ЕксОб”, 2001. – 392с.
8. Основи менеджменту:/За наук.ред. проф. В.Г.Федорена-. К.: Амерта, 2007.- 420с.
9. Сучасні концепції менеджменту: Навч.посібник/За ред. Л.І.Федулової.- К.: ЦУЛ, 2007.-536с.

Додаткові

10. Бідняк М.Н. Організація управління: Навч. посіб. – К.: А.С.К.,2003. – 176с.
11. Василенко В.О. Антикризове управління підприємством: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2005. – 504с.
12. Окландер М.А. Логістика: підручник. – К: ЦУЛ, 2008. – 346ст.
13. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування та планування: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2003. – 186с.
14. Кігель В.Р. Методи і моделі прийняття рішень в ринковій економіці Монографія. – К.: ЦНЛ, 2003. – 200с.
15. Копилюк О.І., Штангрет А.М. Фінансова санація та банкрутство підприємства:

Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 168с.

16. Крамаренко В.І. Управління персоналом фірми: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2003. – 224с.
17. Машина Н.І. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2003. – 180с.
18. Міщенко А.П. Стратегічне управління: Навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2004. – 336с.
19. Пелішенко В.П. Маркетинговий менеджмент: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2003. – 388с.
20. Тянь Р.В., Багрова І.В. Організація виробництва: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 248с.
21. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / За ред. д.е.н., проф. Г.Г. Кірейцева. – К.: ЦНЛ, 2004. – 531с.
22. Цигилик І.І. Аналіз і розробка інвестиційних проектів: Навч. посіб. – К.: ЦНЛ, 2005. – 160с.
23. Шегда А.В. Менеджмент: Навч. посіб. – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2002. – 583с.
24. Белова А. І. Система стратегічного управління реструктуризацією підприємств: цілі, проблеми та перспективи: Монографія Київ; КНУБА МОН України, Вид-во Вишемирський В. С., 2014. – 298 с.
25. Белова А. І. Інноваційні проекти як елемент господарського механізму управління науково-технічним розвитком. за заг. ред. І. В. Калінько. – Київ: Чернігівський державний інститут економіки і управління МОН України, Кондор-Видавництво, 2014. – 227 с.
26. Белова А. І. Контролінг / Підручник для студентів ВНЗ затверджено МОН України як підручник для студентів вищих навчальних закладів // А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г. Ю. Олійник та ін. – Бориспіль, Інститут муніципального менеджменту при Міжрегіональній Академії управління персоналом. – Бориспіль, БІММ МАУП, 2011. – 514 с.
27. Белова А. І. Організаційно-економічний механізм управління корпоративними змінами по критерію стійкості / А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г.Ю. Олійник // Економіка та держава. – Київ, Міжнародний науково-практичний журнал, 2019. – № 3. – С. 4 – 9. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, SIS, Google Scholar.
28. Белова А. І. Особливості формування статутного капіталу підприємства: право користування нематеріальними активами як майновий внесок до статутного капіталу / А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г.Ю. Олійник, А.Ю. Аль-Тмейзі // Економіка та держава. – Київ, Міжнародний науково-практичний журнал, 2019. – № 4. – С. 18 – 24. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, SIS, Google Scholar.
29. Alla Bielova. Forming the conditions of innovative development of enterprises in transformation economy/ Iryna Kreidych Olijnyk Gheorghij// *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 5 (2019) No. 4 September.– p. 122-129. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, Web of Science
30. Alla Bielova. Labor market: problematic aspects of informal employment in Ukraine / Nataliia Zhuravska, Gheorghij Olijnyk, Svetlana Koval, Alona Kochedykova// *SHS Web of Conferences* 67, 06005 (2019) <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706005>// Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, Web of Science.